

AYTƏN HÜSEYNOVA
ŞƏFƏQ RZAYEVA

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut
P.Həşimov küçəsi 19
aytənhuseynova@mail.ru

BİZNES İNGİLİS DİLİNDƏ İŞLƏNƏN BƏZİ KOLOKASİONLAR XÜLASƏ

Dil insanlar arasında bir ünsiyyət vasitəsi rolunu oynayır. Bütün dünya xalqlarının dilləri müxtəlif inkişaf mərhələlərini keçərək formalaşmışdır. Bu gün beynəlmiləl dilə çevrilən ingilis dili də uzun tərəqqi yolu keçərək inkişaf etmişdir.

İngilis dili bir neçə yüz il bundan əvvəl Britaniya adasının istilaları nəticəsində yaranmışdır. Qədim ingilis dilini başa düşmək olduqca çətin idi. İngilis dilinin bu qədim formasında yazı nümunələri yalnız bəzi ekspertlər tərəfindən oxuna bilir.

İngilis dilinin mənşəyi Şimal-Qərbi Almaniya və Hollandiyadan gəlir. İngilis dili bu bölgələrdə yaşayan insanlar tərəfindən proto-hind-Avropa dilində danışıldığı qeyd edilir. Bu dil hazırda müasir dövrə məlum deyil. Müasir ingilis dili ilk dəfə 14-cü əsrdə İngiltərədə istifadə olunmağa başlaymışdır. Bu inkişaf prosesi 1550-ci illərə qədər davam etmişdir. İngilis dili 67 ölkədə rəsmi dil kimi qəbul olunmuşdur. İngilis dili 339 milyon insan tərəfindən birinci dil kimi, 603 milyon tərəfindən isə ikinci dil kimi danışılır.

Açar sözlər dil nitq inkişaf biznes ünsiyyət

İngilis dili "beynəlxalq ortaqlıq dil" statusunu qazanmış ilk dildir, yəni başqa dillərdə danışan insanlar arasında ortaqlıq ünsiyyət vasitəsidir. İngilis dili müasir dünyada ən çox danışılan dillərdən biridir. Müasir dövrümüzdə ingilis dili artıq biznes dilinə çevrilmişdir.

Kollokasiya nədir? Kollokasiya "sözlərin proqnozlaşdırıla bilən birləşməsidir", məsələn, heavy rain, eynilə "do e exercise".Kolleksionlar fel, isim, zərf və sifət kimi hər cür sözdən düzələ bilər.

Here are some examples of common business collocations:

detailed information	do business
straight answer	fully appreciate
irreparable damage	deeply regret
wreak havoc	mutually beneficial
quick glance	wise choice
attainable goal	market leader
stiff competition	straight answer
meet criteria	go bankrupt
attract investors	build trust
growing concern	unsolicited advice
vaguely familiar	join forces

sales figures vast majority	build trust
--------------------------------	-------------

Kolokasionaları öyrənməyin bir çox mənbələri mövcuddur. Bu mənbələr işgüzar lüğətlər, biznes çalışma və tapşırıqlar, biznez ingilis dilinə aid olan video materiallar ola bilər.

“What is business colocation?”

In an organization, it refers to placing related roles or groups in a single room, building or campus. In business, it refers to the practice of locating multiple similar businesses in the same facility. In trading, it often refers to placing multiple data centers in proximity to trading centers.”(1,34)

Biznes kolokasiyası nədir?

Təşkilatlarda bu, əlaqəli rolların və ya qrupların bir otaqda, binada və ya kampusda yerləşdirilməsinə aiddir. Biznesdə isə, eyni obyektə bir neçə oxşar biznesin yerləşdirilməsi praktikasına aid edilir. Ticarət sahəsində, ticarət mərkəzlərinin yaxınlığında bir neçə məlumat mərkəzinin yerləşdirilməsinə aid edilir.

Qloballaşan müasir dünyada ingilis dilini bilmək korporativ dünyada uğur qazanma şansınızı artıracaq rəqabət üstünlüyüdür. Ümumiyyətlə, biznes ingilis dili biznes ortamları ilə əlaqəli xüsusi ingilis dili növüdür və işgüzar yazışmalarda, hesabatlarda, görüşlərdə, təqdimatlarda və s. istifadə olunur.(2,46)

Tələbələrin ingilis dili bacarıqlarını inkişaf etdirməyə kömək edə biləcək nəzərdən keçirək:

Biznes ingilis dili bacarıqlarını inkişaf etdirməyin ən yaxşı yolu rol oyunlarıdır.

Bu üsul danışma bacarıqlarını təkmilləşdirmək, situasiyaya uyğun söz öyrənmək və kultural davranışlar haqqında daha çox məlumat əldə etmək üçün çox gözəl bir fəaliyyət növüdür.(3, 45)

İngiliscə iş müsahibəsi

Əvvəlcə ən çox verilən müsahibə suallarının siyahısını hazırlayın. Aşağıda bəzi nümunələr göstərə bilərik

Özünüz haqqında danışa bilərsinizmi?

Güclü tərəfləriniz hansılardır?

Zəif cəhətləriniz hansılardır?

İşinizlə bağlı ən böyük uğurunuz nə olub?

Niyə sizi işə götürməliyik?

Yaxşı iş görməyə sizi nə motivasiya edir?

Bu vakansiya barədə məlumatı haradan əldə etmişiniz?

Niyə şirkətimizdə işləmək istəyirsiniz?

Yeni vəzifədən gözləntiləriniz nələrdir?

Maraqlandığınız bir vakansiya tapın. Tyütorunuzdan və ya dostunuzdan real işgötürən rolunu oynamasını xahiş edin. Şirkət haqqında daha çox məlumat əldə edin və toplanan məlumatlara əsaslanaraq suallara cavab vermək üçün işi təhlil edin.

İş müsahibəsinə əlavə olaraq aşağıdakı situasiyalar üzrə də rol oynaya bilərsiniz:

gündəlik komanda iclası keçirmək;

potensial müştəriyə məhsul və ya xidmət təqdim etmək;

müştəri ilə ilk dəfə görüşmək;
müdirdən maaş artımı istəmək və s.

Şirkətin təhlili

Bu fəaliyyət üçün başlanğıc nöqtəsi olaraq orijinal materiallardan (bukletlər, broşuralar və ya hər hansı digər tanıtım materialları) istifadə edərək şirkətin bəzi məhsul və xidmətləri haqqında danışmalısınız. Şirkətin xidmətlərini/məhsullarını təsvir edən veb səhifələri də çap edə bilərsiniz. Hələ işləmirsinizsə, bəyəndiyiniz markanın bir sıra satış tarixçəsini əldə edin və şirkətin nümayəndəsi rolunu oynayın.

İngiliscə yazı məşqləri

Biznes ingilis dili öyrənənlər üçün ən təsirli yazı məşqləri xüsusi biznes ingilis dili lüğətindən istifadə edərək peşəkar e-mail, CV və təqdimatlar tərtib etməyə yönəlmişdir.

CV və ya resume hazırlamaq

Sizə maraqlı olan bir vakansiya tapın və CV/rezümə hazırlayın. CV-nizin önə çıxması üçün hansı sözlərdən istifadə etməli olduğunuza diqqət yetirin.

Bu praktiki fəaliyyət yazılı şəkildə qabaqcıl ingilis dili lüğətini öyrənməyinizə, yaradıcılığınızı və analitik düşüncənizi inkişaf etdirməyə kömək edəcək. Etməyiniz lazım olan tək şey bir şirkət qurduğunuz təsəvvür etməkdir. Bir mağaza, dizayn agentliyi və s. yaratmadan əvvəl ətraflı biznes planı hazırlamalısınız.(4, 54)

Biznes planınızda aşağıdakı suallara cavab verin:

- Markanızın adı nədir?
- Başlamaq üçün nəyə ehtiyacınız olacaq?
- İşiniz necə pul gətirəcək?
- Müştəriləriniz kimlərdir?
- Müştərilərinizə necə çatacaqsınız?
- Rəqiblərinizdən necə fərqlənəcəksiniz?
- İşinizin güclü və zəif tərəfləri hansılardır?
- Ofisinizdə hansı iş mühitinə sahib olmaq istəyirsiniz.

Hər gün bizneslə əlaqəli yeni sözlər öyrənmək lazımdır. Bu işdə fləşkartlar sizə kömək edə bilər.

The Verb 'To Do'

Accounts: Mary does the accounts in bookkeeping.

Business: We do business with countries around the world.

Deals: We did a deal with them last year.

Due diligence: Let's do our due diligence before we begin the project.

Paperwork: First we have to do the paperwork.

Research: Let's do some research on the subject.

The Verb 'To Make'

An appointment: I made an appointment with the sales manager for next week.

A calculation: She has to make a calculation before she decides whether to approve.

Cutbacks: The company made cutbacks at their stores in New York.

A deal: We made a deal with our competitor.

An investment: The CEO made an investment in a new factory.

A loan: The bank made us a loan of \$750,000.

Money: The company made a lot of money in the last year.

A profit: We made a good profit on the deal.

The Verbs 'To Operate' or 'To Run'

An airline: The company operates/runs an airline in Brazil.

A facility: We operate/run facilities in Germany and Japan.

A service: We operate/run a tourist service in Boulder, Colorado.

The Noun 'Deal'

Cut a deal: We cut a deal with our competition.

Do a deal: The company did a deal in Los Angeles.

Give someone a deal: Let me give you a deal on a new car.

Close a deal: Jake closed the deal yesterday. He's celebrating today.

Work on a deal: We're working on a deal with a new client.

The Noun 'Contract'

Write/draw up a contract: Let's write up a new contract for next year.

Sign a contract: Make sure to read it carefully before you sign any contract.

Negotiate a contract: Accepting a first offer is no way to negotiate a contract.

Offer someone a contract: We'd like to offer you a contract with our company.

Bid on a contract: We're bidding on three contracts at the moment.

Modifying 'Customer'

Long-time customer: We treat our long-time customers with great respect and even better deals.

Regular customer: He's a regular customer. He comes in every Friday afternoon.

Prospective customer: He's pitching the project to a prospective customer.

Paying customer: The only customer we need is a paying customer.(5, 70-71)

A.HUSEYNOVA, SHAFAG RZAYEVA RESUME

USING OF SOME COLLOCATIONS IN BUSINESS ENGLISH

Key words: language speech development business communication

Business English collocations are common combinations of words used when speaking about business in English. [Collocations](#) can be understood as words that usually go together. For example, in English we do business, not make business. That [business English](#) collocation can make all the difference if you are trying to do business around the world. When decisions concern a lot of [money](#), it's important to get the phrase right.

Collocations are words or phrases that is often used with another word or phrase, in a way that [sounds correct to people](#) who have [spoken the language](#) all [their lives](#).

There are several different types of collocation. Collocations can be adjective + adverb, noun + noun, verb + noun and so on. Below you can see seven main types of collocation in sample sentences.

adverb + adjective

Invading that country was an utterly stupid thing to do.

We entered a richly decorated room.

Are you fully aware of the implications of your action?

РЕЗЮМЕ:

АЙТАН ГУСЕЙНОВА, ШАФАГ РЗАЕВА УПОТРЕБЛЕНИЕ КОЛЛОКАЦИЙ В ДЕЛОВОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Ключевые слова: язык речь развитие бизнес коммуникация

Collocations или коллокации — это грамматически и лексически правильные словосочетания. Причем такие выражения есть во всех языках. Знание устойчивых выражений позволит вам лучше выражать свои мысли на английском языке и при этом быть понятым собеседником. Так, носителю языка будет понятно, что кто-то нарушает закон, если вы скажете *break the law*, а не *destroy the law*.

В некоторых случаях употребление несочетающихся друг с другом слов может привести к непониманию между собеседниками. В английском есть несколько видов collocations. Знать их нужно для того, чтобы при изучении новых слов понимать, на что нужно обращать внимание: с какими частями речи могут быть сочетания с этими словами. Примеры словосочетаний: *utterly stupid* — крайне глупый, *easily available* — легкодоступный, *bitterly cold* — ужасно холодный, сильный мороз.

İstifadə olunan ədəbiyyat

1. О.В.Куликова «Английский для экономистов» М, 2009
2. Л.А.Васильева «Деловая переписка на английском языке», М, 2021
3. Liz Diaz «Business Phrasal Verbs and collocations», London 2019
4. Michel McCarthy and others «English Collocations in Use» Oxford press, 2022
5. «English for economics», Oxford University Press, 2009

Rəyçi f.f.d M.P.Əhmədli